

JANA MATERNOVÁ

JEDEN ŽIVOT, JEDNA ŠANCE?

Část první

**Jeden život, jedna
šance ?**

Vydavatel: Jan Šuba-Makniha.cz
rok vydání: 2015
©Jan Šuba-Makniha.cz
©Všechna práva vyhrazena !

ISBN 978-80-88080-09-1 (pdf

Stojím u kuchyňského okna a vítám sobotní ráno. Tímhle oknem ke mně pravidelně vchází nový den. Úzké balkonové dveře spolu s ním tvoří bránu slunečním paprskům. Teď, kdy už léto pomalu hlásí svůj odchod, je modrá obloha skutečným dárkem na víkend. Navzdory teplu, které mi můj kamarád slunce na volné dny posílá, nepocit'uji téměř žádnou radost. Ještě před několika měsíci by moje sobotní probuzení vypadalo jinak. Do pár minut, co mi svítání otevře oči, bych natáhla elast'áky, za pomoci teploměru zvolila to nejvhodnější sportovní triko, napevno uvázala tkaničky běžeckých bot a vydala se dolů k řece. Chytila bych tempo pro tohle ráno a nechala tak svou mysl unášet hučící vodou, slunečními záblesky, blyštícím se listím stromů, zpívanými slovy ptáků, až by se úplně vyčistila od špíny uplynulých dnů, a já bych se už na zpáteční cestě těšila na společnou snídani v šesti. No, nebylo to vždycky v plném počtu, pravda. Nejstarší dcera Baruška si ráda pospí, zatímco my si vychutnáváme tu hojnost času pro tento významný rituál. Tak by to bylo před časem. Pobavili bychom se o předpovědi počasí a po rušnější debatě nad návrhy všech dětí i nás dospělých bychom si přece jen naplánovali nějakou oblíbenou společnou činnost. A já bych si s příjemně nastartovaným tělem, nadopovaným čerstvým vzduchem od řeky, užívala pocit pýchy nad tím, jak skvělou a fungující rodinu se mi podařilo vytvořit.

Teď tu stojím, lapám po kyslíku škvírou pootevřeného okna a tajně si přeji, aby se ještě co nejdelší chvíli nic a nikdo nepohnulo. Moje nohy jakoby by chtěly podpořit moji duši a vytvořily tak tajný spolek pro moji naprostou dezorientaci ve světě, ve kterém bylo tak snadné žít. Nedokážu už běhat každý den a vracet se svěží a nabitá endorfiny. Chytají mě křeče, lýtka tvrdnou na kámen, bolest se šíří až kamsi nahoru do těch částí těla, po kterých se při běhu až tak mnoho neřádá. Podaří-li se mi někdy zaběhnout alespoň část mé oblíbené trasy, můžu si být jistá, že několik příštích dnů mi zbudou oči pro pláč. Prostě to nejde. Cestičky, které mi sloužily k úniku od pravdy, už slouží jen mým běžeckým kamarádům, které jsem pravidelně při svých výbězích potkávala. Závidím jim. Oni se dnes vrátí a nebudou nic řešit. To je ten dar běhání. Uvádí běžce do stavu spokojenosti se sebou samotným i s celým okolním světem. Ať je, jaký je. Ať mrzne, fouká, prší, chumelí, ať je koupelna plná špinavého prádla, ať mají děti vši nebo nekonečnou rýmu, ať se nedokončená práce hromadí do nepřehledných kup a kupiček, ať se manžel objeví v pyžamu s první dnešní výčítkou. Moc mi ta ranní rytmická rozcvička chybí a začínám se všeho bát. Po těch několika týdnech bez věčných útěků už začínám tušit, že to všechno byl klam. To ta nastřádaná chemie v mozku mě nechávala v domnění, že je můj život v naprostém pořádku. Není. To bych teď nestála u okna, nepřála si, aby celý zbytek mé rodiny prospal sobotu, a hlavně, nenechala bych se tak snadno ovládat neustálým nutkáním sledovat stav doručených zpráv na adrese [„Kamila.roter@seznam.cz.“](mailto:Kamila.roter@seznam.cz) Jak jsem to dosud žila a proč?

Je mi šestnáct a pár měsíců k tomu. Vidím najednou obrovské kolo náklad'áku z nezvyklé perspektivy. Z polohy vleže na zádech přilepených na horkém, rozteklém asfaltu je ještě tak stokrát větší než bývá. V jediném zlomku sekundy se mi v hlavě odehrává film mého dosud ne příliš dlouhého života a v tom samém okamžiku vím, že nemám šanci. Tohle nemůžu vyhrát. Nestihnu zatnout ani jediný sval a kolo už mě smýká kamsi. Ještě nekřičím, spíše čekám na nějaký konec. Pak náhle ticho a klid. Nic se nehýbe, já se nehýbu. Jenom si uvědomuji, že jsem ještě tady, že oči vidí a uši slyší. Projíždí kolem náhodná sanita. Řidič náklad'áku na ni mává a už se vezu v uzavřeném prostoru pro pacienty. Jsem tu sama. V sanitě nejel žádný doktor. Úzkým okýnkem pod stropem zahlédnu ruch na známé křižovatce v centru města. Zatoužím vystoupit a stát se částí toho obyčejného dění venku. Bolest mě nutí do tichého nařikání. Je to spíše takové kňourání, jako bych věděla, že hlasitý pláč stejně nikdo neuslyší. Zoufale toužím být tam na ulici mezi lidmi, tam, kde je všechno v pořádku. To je jediná myšlenka, která v tu chvíli zabírá veškerou kapacitu mého mozku. Vůbec netuším, co se mi mohlo stát, co se mnou bude, proč a co mě to vlastně bolí. A nechci to vědět, nepřemýšlím nad tím. Chci jenom ven!

Ze vzpomínek, které mají v archivu mé paměti místo předplacené navěky, mě vytrhuje Beata. Jako vždycky, když ji ve všední den nebudím do školky, pomalu, s velkou opatrností otevírá dveře dětského pokoje, aby nahlédla do sousedící kuchyně, jestli je už někdo na nohou. Jen nerada otáčím hlavu. Víím, že je to ona. Je mi to moc líto, ale necítím vůbec žádné potěšení z toho, že ji vidím, že spolu máme strávit celý volný den.

Je krásná. V obnošené noční košilce po svých nevlastních sestřích, s vlasy, které jí neposlušně spočívají na ramínkách a tvoří změřt hadů a hádků, se svýma velikýma, opravdu velikýma očima jako dva právě vyloupanutí, lesklé kaštany. Já přesto všechno necítím v okolí mého srdce sebemenší zachvění. Kdyby se tu v těch dveřích namísto Beaty objevila moje Jolanka, nebo Růženka, nebo Baruška, úsměv by naskočil sám, tělem by mi projel hřejivý proud čehosi, já bych vykročila k nim a neubránila bych se alespoň nepatrnému tělesnému dotyku. Pohladila bych Jolanku po jejích zlatých vlasech, Růženku bych si přitiskla k prsům, Barušce, která je už slečna, bych alespoň stiskla ramena a vlepila letmou pusou na tvář. A začala bych s chutí chystat snídaneň na přání. Pro každou podle její chuti.

Beata špitne: „Já chci rohlík s čokoládou“ a pátravě a na mě dívá. Tuším, na co čeká. Jasně, že se dočká. Skláním se nad ní, zvedám ji do náruče a rovnám jí ty nezbedné kučery z čela.

„Beatko, budeš už vstávat? A nepotřebuješ čurat?“ vyslovuji neutrálně zabarvenou větu a necítím přítom nic. Snad jenom roztrpčení, že mi nedopřála více času u okna.

„Vstávat,“ špitne zas skoro neslyšně.

„Utíkej se obléknout,“ postavím ji znovu na zem a neobtěžuji se tím, abych s ní odešla do dětského pokoje a pomohla jí vybrat vhodné oblečení, přestože víím, že s jejím výběrem určitě nebudu spokojená. Mažu Nutellu na rozkrojený rohlík a přemýšlím, proč Beata také nemůže snídat domácí bábovky a koláče, které moje děti milují. Vedle talířku stavím na stůl ještě malý hrníček s kakaem a už je tu.

Navlečená do letního tílka s barevným potiskem, karnevalové sukni dlouhé až na zem, bez ponožek, vlasy ozdobené třpytící se čelenkou.

„Mami, já chci brčko,“ hlásí už při obtížném výlezu na dospěláckou židli.

„Zapomínáš na slovíčko PROSÍM,“ kárám ji, ale ve skutečnosti mě v tu chvíli trápí něco úplně jiného. Proč mi nikdy neřekne „maminko“? Slyší to slůvko od mých dcer mnohokrát za den. Zvykli jsme si doma říkat hezky, oslovujeme se zdvořilými a bereme to jako samozřejmost. Jde nám to z pusy i od srdíčka úplně samo. Beata dokáže jenom strohé „mami“.

Proč jsem tak neskromná? Vždyť i to je více než skutečností? Proč nedokážu být vděčná za to, že mě vnímá jako svoji mámu?

Beata

Beata je roztomilé cikánské stvoření, které se v naší rodině neocitlo náhodnou. Beata je vyplněním našeho společného rozjímání, kdy jsme s mým manželem dlouho a netrpělivě čekali na příchod našeho prvního děťátka. Beata je naplněním mé vlastní potřeby pomáhat všude tam, kde je jen náznak nějakého strádání. Beata je zaplněním díry v mém těle a duši po ztrátě našeho nenarozeného čtvrtého potomka. Tolik jsme toho na Beatu naložili, aniž by sama, teď už téměř pětiletá holčička, mohla jenom tušit. Určitě nikdy pochopit.

Tenkrát jí bylo čtrnáct měsíců, když s ní její nový tatínek tancoval po herně dětského domova, aby rozptýlil její obavy z nových neznámých tváří. Přijeli jsme celá rodina. Všichni už byli netrpěliví, každý po svém způsobu. Zatímco se moje dcery, tehdy ve věku pět, osm a deset let, těšily na malinkou sestřičku, ve které by rády ještě viděly miminko, můj manžel si zřejmě více uvědomoval svou novou, rádoby váženou roli náhradního rodiče, která mu měla pozdvihnout nevelké sebevědomí a narovnat pokroucené ego. Já jsem cítila směsici všeho, co téhle konečné cestě za novým členem rodiny předcházelo. Od dávného příslibu mému muži, že jednou poskytneme domov opuštěnému dítěti, přes touhu dokázat v roli matky ještě více, než co mi nabízí péče o vlastní děti, až po zmírnění mé ukrutné bolesti po ztraceném těhotenství.

Milovala jsem tu rybízovou kuličku v mém lůně od prvního nejistého pocitu slibujícího další mateřství. Bylo to přece už počtvrté. Moje tělo bylo dostatečně vytrénované, aby si dokázalo všimnout i těch nejnepatrnějších změn upozorňujících na ten vzácný stav ženy. A bylo to nádherné. Jako vždycky předtím. I přesto, že náš byt ani příjmy nebyly nijak veliké. O úsporách ani nemluvě. To všechno už byla samozřejmost, která se musela zvládnout, protože dítě je dar od Boha. Byla jsem přešťastná. Hned v prvních týdnech očekávání jsem začala procházet městem s jasným cílem. Pokaždé se pokusit o nějaký nový úlovek do výbavičky našeho nového miminka. Doma už byla hromádka těch droboučkových nezbytností, kterou jsme s mými děvčaty něžně hladily a přerovnávaly s pusou plnou brebentění o tom, jak asi bude vypadat, kdy se nám narodí, jaké mu dáme jméno, kdo bude vozit kočárek, a kdo už zvládne větší pomoc při přebalování a koupání. Nebylo možné se netěšit. Jako každá žena, i já jsem si zase ráda připadala výjimečná a doufala jsem, že si toho zázraku v mém bříšku musí přece na setkání každý všimnout.

Rychle rostoucí radost vzala také rychlý konec. Naše, moje děťátko se rozhodlo odejít. Dodnes mi to nedá, abych nehledala všechny možné důvody, proč. Jasně, že nacházím vinu v sobě. Měla jsem se mu od začátku více přizpůsobovat, lépe jíst, neběhat minimálně do kopců, ještě více a usilovněji jej svými myšlenkami vítat mezi námi. Omyly přírody, nešťastné seskupení buněk a podobné teorie mi moji situaci nijak neulehčují. Měla to být Beata, kdo měl zaplnit tu prázdnotu a pomoci mi vyrovnat se s pocity vlastního selhání.

Bohužel. Tušila jsem, že to není možné, že dítě dítětem nahradit nelze. Přesto jsem doufala. Beata se mým andělíčkem nikdy nestala.

Je překrásná, plná života a pravého cikánského temperamentu. Ač ve svém rodném listě otce uvedeného nemá, všem přesvědčivě tvrdím, že i on musel být jedině a jedině cikán. Představuji si její matku, jejíž rysy Beata jistojistě nosí. Dokonalá, rozesmátá žena s dlouhými řasami, které si muži musí všimnat více, než by se u cikánky v Čechách dalo předpokládat. Chtěla bych se s ní setkat. Je to mé přání i přesto, že vím jaká rizika by takové setkání v sobě mohlo skrývat. Chci ji jednou vidět.

Beata si svým vzezřením lehce získává obdiv a přízeň okolí. Mě si ještě získat nedokázala. S jakou pýchou jsem před odchodem do školky česala culíky a copánky Jolance, nebo Barušce. U Beaty nedbám na zacuchané vlasy a hřebenem rázně přejíždím odshora až dolů, nedbajíc slz v jejich očích. Neutírám jí s nekonečnou netrpělivostí pusy umazanou od čokolády, jen aby okolí vidělo, jak hezká holčička ke mně patří. Nenacházím v sobě trpělivost pro její věčné otázky, i když znám nekonečnou dětskou zvědavost. Nemám potěšení ze společných cest do školky, její ruku v mé ruce necítím jako poklad nejcennější. Srovnávám. Neustále srovnávám. Moje děti jsou stále napojené na moje nitro nikdy nepřestřihnutou pupeční šňůrou, kterou proudí neviditelné informace. Nic z toho u Beaty není, neexistuje. Chybí zázrak početí, zrození, chybí přísátí pusinky novorozeněte i probdělé noci u dětské kolíčky. Vnímám Beatu jako vetřelce v naší rodině, v mém vlastním životě, a sama sebe za to nenávidím.

„Už mám břicho plný,“ hlásí mi má snědá holčička od kuchyňského stolu. Nedožedená půlka rohlíku ve mně opět bouří krev. Proč si o tohle jídlo vždycky s takovou tvrdošijností říká, když pak sní slabou polovinu? Nedokážu ji propustit od stolu, aniž bych jí alespoň trošičku nevyčinila. Odchází, jako by měla zlomená křídélka. Cítím lítost. Nad vším. Nedokážu jí věnovat nepokřivené úsměvy, nedokážu jí věnovat čas pro společné hry. Všechno je to sebezapření, které se snažím skrývat za maskou vlídnosti. Bojím se, až dokáže pod tu masku nahlédnout. A nebo už tam snad vidí?

At' tak či tak, pro tuto chvíli jsem pro Beatu udělala, co jsem mohla a vracím se k mé řece myšlenek proudící ke mně oknem. Ne. Nevydržím nevyužít těch pár minut, kdy jsem v kuchyni sama. Opět rozklikávám moji utajenou adresu, která slouží k setkávání se jen s jediným člověkem. Moc doufám, že se dozvím, jak bude trávit tuto sobotu. Ještě asi ale spí.

Lékař na příjmové ambulanci mi neurvale rozstříhl moje oblíbené letní kraťasy. Nechápu to. Nevidím žádnou krev, žádné pokroucené kosti. Hlava také dobrý, ruce mi slouží. Zdviham se na lokty a pokouším se protestovat. Na pravém stehně se rýsuje obrovská bílá skvrna. Tak to je to, co mě bolí? Když nic nekrvácí a nebude se sádrovat, tak to chci domů. Ne, vlastně jsem na tom kole jela do pekárny na další odpolední směnu mé letní brigády. Tam se musím okamžitě dostat. Už takhle budu mít pořádné zpoždění a mistr bude za mne na linku muset hledat náhradu. Až se to dozví táta, nebo ještě hůř máma, která v pekárnách dělá ve mzdovce a tudíž má mezi zaměstnanci spoustu známých, to budu zase ta nejméně vydařená dcera ze tří dcer. „Kam že, domů, do práce?“ podivuje se hezky opálený doktor a nařizuje odjezd na kompletní rentgeny. Podvoluji se, co mi zbývá. Jednoduše se nechám zrentgenovat od hlavy až k patě a pak tradá k pásu s rohlíky.

Rohlík na mě čekal až k první večeři na dětském oddělení chirurgie. Od toho dne přestávám díky častým narkózám vnímat čas. Naštěstí. Než se prospím z jedné, už mi hlásí další převaz v celkové anestezii. A další a další. Dvakrát, třikrát do týdne čekám s předpisově prázdným žaludkem, až na mě přijde řada na operačním sále. Prý popálenina nevím jakého stupně, kterou je třeba připravit na transplantaci kůže. Odkud mi ten kus kůže odříznou, neřeším. Neřeším vlastně vůbec nic. Je mi jedno, že končí prázdniny, a že nestihnu začátek třetího. Nedokážu náležitě ocenit snahu mojí mámy, která za mnou každý podvečer dojíždí na svém starém, těžkém kole a vozí mi potravu na talíř i pro moji duši. Můj žaludek už je tak jako tak díky častému nucenému hladovění před narkózami nějak mimo hru. Nedokážu mít radost, nedokážu se ani bát. Možná jsou i ty barevné pilule, které musím pravidelně polykat, plné nějakých tlumičů jakýchkoliv lidských projevů.

Se začátkem školního roku poprvé přichází i moje třídní učitelka. Anežka jí budu říkat až za několik let. To až nás společné povolání spřátelí natolik, že s nadšením jí vlastním bez potřeby delšího přesvědčování ráda převezme patronát nad mým manželstvím. Na lavičce v nemocniční chodbě je to ještě paní učitelka, ale její přítomnost je mi už teď tak příjemná, jako přítomnost nejlepší přítelkyně. Pozoruji její droboučké kroky, které pohupují malým kulaťoučkým tělem, její pomněnkově modré oči, neupravenou spleť prořídých vlasů a hlavně její bez oddechu švitořící pusou, která mi připomíná tlamičku kapřika lapajícího kdoví po čem. Sice moc nevnímám, o čem mi povídá, ale je mi vedle ní tak nějak dobře. A tak tomu bude už stále, dokud mi bez rozloučení neodejde s anděly.

„Holky ti tady cosi sepsaly,“ podává mi dvojlist linkovaného papíru. „Všichni se po tobě ptají a drží ti palce“.

Nevím přesně, koho myslí tím „všichni“, ale neptám se. Já prostě nic neřeším. Že Anežka

pověřila tu nejspolehlivější spolužačku, aby mi sepisovala probranou látku? Že se ještě dohodnou na jejím pravidelném doručování? Nějak mi nedochází, že bych se měla v nemocnici také učit. Cítím se mimo svět. Můj život si dal pauzu.

To rezavějící listí na stromech mě trochu vyvádí z rovnováhy. Nemám ráda podzim, protože po něm musí, prostě musí přijít zima. A tak ani listí pro mne nikdy nezlátne, ale rezaví. To už je fakt léto u konce? Nechce se mi věřit. Protírám si oči, jestli mě s tou barvou listí náhodou neošidily. Vždyť to by znamenalo brzkou přípravu vánoc, shánění dárků, tedy spíše shánění peněz na dárky a počítání a počítání, abychom se s těmi vánocemi opět poprali bez znatelného úbytku už tak dost skomírajícího konta. A uplynul od těch minulých vůbec nějaký čas? Zima byla tak mírná, že téměř neznatelně přešla v jaro. To jsem měla ještě plnou hlavu neskutečné touhy změnit mé povolání na povolání blízké dobročinnosti. Nevyšlo to. Dnes říkám „naštěstí“, protože to bych teď v mém stavu „nadranc“ byla dost nahraná. V březnu jsem kvůli tomu ještě ronila opravdové slzy. Několik měsíců trvalo vyřizování mé žádosti stát se pěstounkou na přechodnou dobu. Připadalo mi to jako nekonečné čekání na něco, co je přece tak jasné. Proč s tím tolik cavyků? Jednou už matka jsem, tedy vlastně čtyřikrát, a znovu musím procházet celým výběrovým řízením od psychologických pohovorů, přes testy a lékařské a kdovíjaké posudky? Měla jsem to za neuvěřitelnou byrokracii a umělé hledání pracovní náplně mnoha úředníků. Dnes znovu říkám: „Naštěstí tomu tak bylo.“ Nevím, jestli jsem se za ten poslední půlrok tak moc změnila já, nebo se mění moje rodina, nebo můj manžel, nebo to , co je mezi námi, nebo můj vztah k mojí práci, nebo můj vztah k mému životu, nebo k celému světu, nebo dokonce k vesmíru. Jsem naprosto někde jinde, jsem někým jiným. O cizí miminka a batolata bych se jistojistě den co den, noc co noc starat nedokázala. Přitom to byl můj nápad! To já jsem jednou v takovou sobotu ráno, ne příliš nepodobné té dnešní, seznámila celou rodinu u snídani s mým plánem. Jak co v bytě uspořádat, kam co přestavět. Jak bude maminka stále doma, všem k dispozici, vždy na dosah. Jak si dokážu poradit se ztrátou volného času na mé ranní běhání i občasné plavání. I jak se vzdám své milované práce mezi tolika lidmi, které mám všechny ráda. Zbláznila jsem se? Nebo to byl ještě jeden ne zcela uvážený pokus nahradit si to, co jsem stále postrádala v mém nenarozeném miminku? Díky Vám, andělé, kteří jste jistě nelenili a zařídili to tak, že se teď trápím úplně, ale naprosto jinak.

Za dveřmi už slyším více hlasů. Odhaduji to na Růženku, která si určitě vzala Beatu k sobě do postele, přikryla ji vlastní dekou a učí ji ovládat hry na svém novém tabletu. S nezměrným obdivem sleduji své děti, jak Beatu bezelstně milují. Růženka je tu pro ni přes ty obrazovkové záležitosti, Jolanka si sní často hraje s koníčky, panenkami, nebo ji převléká a vodí nám ji, aby se obě pochlubily modely sestavenými ze všech dostupných hadříků v jejich skříních. Nejstarší Baruška už dokáže být i kritická. Jasně dá najevo, kdy se jí chování Beaty nezamlouvá. Je to však její největší obdivovatelka, co se krásy týká. A ta Beatě v žádném případě neschází.

Ted' se Beata tetelí štěstím, protože naši Růženku, její postel a mačkátko všech možných přístrojů miluje roztomilou láskou svých téměř pěti let. Pro mě je to další čas navíc.

„Nemáte žádnou nepřečtenou zprávu,“ informuje mě neúnavně, ale vždy pravdivě můj černý přítel. Naše přátelství netrvá dlouho, s hodně přesným odhadem od konce dubna. To jsem teprve začala poznávat, že počítač nemusí sloužit jenom pro práci a zase pro práci. Ať už to jsou moje přípravy na výuku, nová gramatická cvičení pro studenty, překládání svěřených zakázek nebo jenom vyřizování e-mailové korespondence s těmi, kteří mi dávají vydělat. Objevil se muž, který mi napsal něco moc hezkého, nečekaně upřímného. Začalo to něčím malým pro potěšení, kdy jsem, pravda, příliš ještě nevěřila tomu, že se jenom neuklepl v cílové adrese. Prý neuklepl. Pak několikrát delší pauza. V zásilkách, nikoli v mých myšlenkách. Nehledala jsem tenkrát stopy jeho existence v mých mailových schránkách každý den, ale zapomenout se nedalo. Od dubna už hledám stále. Jsem hodně netrpělivá. Potřebuji nacházet důkazy, že část, alespoň nepatrný kousíček jeho života patří mě.

Dnes stále ještě spí. Nejsem úplně klidná, vlastně vůbec nejsem klidná. Není to jenom chaos myslí. Je to i tělo, které mi dává hodně znát, v jak rozporuplném stavu se momentálně nacházím. Připadám si jako figurína, která má sloužit medikům ke studiu nervové soustavy. Průsvitný panáček protkaný pletencem různě silných provázků, lidských nervů. A ty bolí. Vím o nich už dlouho. Je to následek mých příliš častých narkóz v době mého úrazu, který je vždy tlumen nebo posilován tím, co právě prožívám. Dokázala bych i bez jediného nahlédnutí do učebnic biologie přesně popsat dráhy těch nejdůležitějších nervů v lidském těle. Tak schválně! „Začínáme pěkně pod palcem dolní končetiny a středem chodidla projedeme k patě, těsně za vnitřním kotníkem vzhůru na zadní stranu lýtka. Pozor, těsně pod lýtkem se zastavíme, tam se totiž nachází dosti významně citlivé místo. Může to být jakýsi úpon lýtkového svalu k dolním partiím nohy? Hodně nepříjemné místečko! My však pokračujeme až do podkolenní jamky a vnitřní stranou stehna se přes nejrůznější peripetie ocitneme v dutině podbřišku. To nazvěme „nádražím“ většiny nervových provazců. Tam tvoří pletenec, hodně nevypočitatelný pletenec. Podobně bychom si mohli popsat nervy probíhající horní končetinou, ale za důležitější považuji zmínku nervů lícních, obličejových. Tak těch je tam takové nepřehledné množství, že když se rozhodnou dát o sobě vědět, dokáží jednoho pořádně vykolejit.“

Konec přednášky. Bez nervů by to samozřejmě nešlo. Jenom kdyby byly hodné a poslušné! Ty moje se dodnes perou s tím, jak s nimi bylo „neurvale“ zacházeno. Vím, všechno se dělo v dobré víře, s dobrým úmyslem zachránit mi nohu pro další život. To se díkybohu podařilo, nervy ale svůj boj nikdy nevzdaly. A stačí trocha více nervozity nebo přílišného přemýšlení a začnou o sobě dávat pořádně vědět. Někdy je to jenom takové popotahování provázků, jindy bolest, která nedá spát. Léku není, rady jsou vzácné. Hlavně nesedět a nefňukat! Rozhýbat tělo, uklidnit mysl. To se snadno říká, ne vždy se ale podaří pro to něco udělat. To když sedím se studenty na hodinách němčiny a

vím, že ještě několik dalších hodin tam sedět budu. Nebo když se setmí, svět ztichne, všechno živé usíná, a já místo snění toužím po tom, aby už proboha přišlo ráno a já se mohla hýbat. Žiji s mými rebelujícími nervy už nějaký čas. Dá se říct, že jsem si zvykla? Nikomu to neříkám, nikdo neví, kdy to přichází a jak to odchází, snažím se nedávat na sobě nic znát. Nezvyknu si ale nikdy. Co teď? Vytahuji ze skříně starou dětskou deku, pokládám ji na zem tak, abych oknem viděla alespoň špičky stromů před domem, lehám si na záda a dávám se do posilování břicha. Říkám tomu „břišáky“. Nevím jestli tomu říkám správně, ani jestli je správné mé provedení, ale hýbu se. Krev začíná proudit rychleji, řeč nervů ustupuje řeči svalů. To je jediná cesta, jak si v tuhle chvíli pomoci. A díky za ni! Je to už pětadvacet let, co se z normální holky, kypící pubertálními projevy a láskou k tanci, stala chodící mrtvola. Nikdy to neskončilo docela.

Na dětském oddělení není tak ponuro, jak v nemocnicích bývá. Mám-li mezi mými mátožnými stavy světlou chvilku, pozoruji docela rušné dění kolem všech těch dočasně nešťastných dětiček v postýlkách. Tu se čte pohádka, tu přichází paní učitelka, aby se se stonajícími školáky alespoň pokusila navodit zdání školní výuky. Moc se jí to nedaří. Děti jsou nepokojné, stále něco chtějí. Jenom ne a ne soustředit se na písmenka v učebnicích. Je se čemu divit? Každého něco bolí, jsme přece na chirurgii. Není tu máma s tátou, v té posteli je horko a všude je tak nepříjemně bílo. Já se mám učit sama. Říkají studovat, aby mě dali pocit, že už nejsem tak úplně dítě. Neučím se ani nestuduji. Škola je tak nepředstavitelně daleko, že necítím žádné nebezpečí. Nikdo mě nemůže vyzkoušet, nikdo mě nemůže nachytat. Za chvíli mě tak jako tak čeká projížďka po nekonečných nemocničních chodbách, svezu se i výtahem, možná uslyším pár divných vtípků od zřízence, aby má cesta skončila opět na sále. Neřeším to. Jenom prosím sestřičku, aby mi nechala alespoň zbytky od oběda. Břícho mám jak vyfouknutý míč. Nevěřím už ani, že v něm mohou být ještě nějaké orgány. „No, uvidíme, však víš...“ dostává se mi vyhýbavé odpovědi od sestřičky. Dnes slouží moje nejmilejší. Víím. Dostanu piškoty a to budu moci mluvit o štěstí. Tak jedeme!

Nevím po jak dlouhém čase, ale oběd tu už nevoní, se na pokoj vrací někdo jiný. Podoba by odpovídala pacientce z dnešního rána, ale obsah její duše je naplněn něčím novým, co ji nadlouho změní v bytost bloumající mezi nebem a zemí.

Stalo se něco, o čem jsem do té doby neměla ani nejmenší tušení. Vždyť mi bylo šestnáct a kousek. K literatuře, kterou jsem dosud četla, patřily dívčí románky, sem tam nějaká povinná četba a první pokusy o četbu románů z dospělécké knihovny. O lidské duši, o její samostatné existenci mimo lidské tělo, o tom jsem se v takových knížkách nedočetla. O tom nám ani ve škole nikdo nepovídal. Byli jsme ještě pořád děti, co vyrůstaly bez Boha.. Na co se nedalo sáhnout, to nemohlo existovat. Tak o čem se tu bavít? Já jsem se ale při mém zákroku na sále ocitla mimo vlastní tělo. Já jsem ho viděla z výšky, jako bych se vznášela někde u stropu. A co hůř, já jsem slyšela každičké slovo doktorů, kteří se nad tím opuštěným tělem skláněli. Z melodie jejich řeči byl hodně patrný neklid. Ten tu vlastně vládl všude. Všechno bylo v takovém divném spěchu, všechno se nepřiměřeně rychle hýbalo. Proti mé vznášející se lehkosti to vytvářelo nepatřičný kontrast, který se mi ani trochu nelíbil. Chtěla jsem těm bílým plášťům sdělit, že netřeba nikam pospíchat, že je mi fajn. Strašně moc jsem jim to chtěla říct. Byla to jediná potřeba toho okamžiku, uklidnit všechno to zběsilé dění na operačním sále. Dala jsem do toho všechno. Už jenom později při porodu mých dcer jsem dokázala vyvinout tak obrovskou energii, kdy jsem celé mé bytí soustředila na jeden jediný úkon. Nepodařilo se. Tedy po letech dopadly všechny mé porody šťastně. Tenkrát na sále se mi to nepodařilo. Ještě chvíli, ale nevím jestli to byla ve skutečnosti jenom sekunda, minuta nebo celá

hodina, jsem bezmocně poletovala mezi doktory a prosila tou nevyřčenou řečí o klid. A pak už jsem se začala probouzet. Za jízdy na nemocničním vozíku, omámená, zmatená, vyměněná.

Dospávala jsem tuhle příhodu o něco déle. Neustále mě někdo rušil měřením tlaku, jednoduchými otázkami, na které stačilo kývnout, nebo zamžikat očima. Vedle mě si zpíval monitor nějakou mručivou písničku a já jsem chtěla jenom spát, spát, spát.

Na napolo slíbený oběd už jsem dočista zapomněla. Najednou nevím, jak s lidmi kolem mě komunikovat. Připadám si po probuzení jiná. Jiná než dřív, jiná než oni. Nedokážu najít slova, do kterých bych mohla můj zážitek vložit. A asi je ani nechci hledat. Tuším, že by nikdo nepochopil. Ukládám tu záhadu do trezoru mých nesmazatelných vzpomínek, a nechávám ji tam ještě hodně dlouho ukrytou. Stydím se, bojím se. Svět je pro mě pochybné místo pro život.

Začínám cítit, že břicho má dost. Je to prima, když bolest svalů vystřídá tu nesnesitelnou bolest nervů. Mám tak alespoň pocit, že to moje hýbání není bez užitku. Posiluji svalstvo, aniž by to byl můj cíl. A je to tu zas : „Nemáte žádnou nepřechtenou zprávu.“ Jako jazykářce z povolání mi nedá, abych si nespočetala zápory v této jediné větě. Výsledek je lichý. To mě uklidňuje, zároveň rmoutí. Věta je doopravdy záporná. Abych odvedla své nutkavé myšlenky od toho, kdo bývá na druhém konci tohoto poštovního tunelu, snažím se soustředit na činnosti pomalu postupujícího dne. S prázdným nadšením naslouchám, jestli už za zdi neuslyším známé přibouchnutí rozkládacího lůžka, které sem tam dosud sdílím se svým mužem. Prvním a jediným. Neubráním se otázce: „Posledním?“

Ještě je klid. Divím se sama sobě, jakou z toho mám radost. Oddaluji ten okamžik, kdy Tomáš otevře dveře našeho přespávacího obýváku, nebo obývací ložnice, zkontroluje mě pohledem a okomentuje to, co vidí. Většinou mám pro něj nedostatek úsměvů, které on ke svému úspěšnému probuzení nezbytně potřebuje. Vlasy sepnuté sponkou mu také na náladě nepřidají. A rozhodující pak bývá, při jaké činnosti mě právě přistihl. Je-li to uklízení, nebo nedejbože žehlení, štiplavých poznámek se nezdrží. Má rád klid, ne to ustavičné hemžení se kolem něčeho. Co by ještě mohlo projít, to je škrábání brambor, nebo jakákoliv příprava oběda. Budu-li sedět u počítače, bude ho hlodat tajemství mé tajné korespondence, i kdybych třeba jenom četla přihlouplé reklamy. On ale dobře ví, že to já nikdy nedělám. Tak do čeho se pustím? Vzpomínky se stále vracejí.

Z postýlky se ozývá mumlání, broukání, možná už dokonce žvatlání malinké Jolanky. Zlatíčko moje. Ta nikdy nezačíná nový den pláčem. Hlásí se tak něžně, po miminkovsku. Líbí se mi to. Je to moc hezká písnička. Víím, že už svítá, a aniž bych musela z paměti lovit, jaký že den to byl včera, je mi hned jasné, že musí být sobota. Cítím dech mého muže po pravém boku. Dnes mi neutekl do práce. To je báječné! Nebudu na ty naše rozkošné, ale přece jen trošku nepořádkumilovné princezny sama. Bývá mi dost často přes den smutno, i když toho holčičky už hodně napovídají. To pak často zvedám telefon a žadoním o pár povzbudivých vět od Tomíka. Není to ale tak, že bych pokaždé sluchátko pokládala nabitá novou energií od mého milého. Někdy netrvá ani několik málo vět a už to mezi námi jiskří neporozuměním. Telefonní drát musí doslova žhnout vzteky, že tomu musí dělat prostředníka. Nemá to s námi jednoduché. Máme se ale asi rádi, když se po Tomíkově návratu domů políbíme a dokážeme si postupně navzájem předat události celého dne. Dnes žhavit dráty nebudeme. Dnes je volný den. No, jak pro koho. My, matky malých dětí mezi těmi pracovními a nepracovními dny vlastně vůbec nerozlišujeme. Čekají mě stejné rituály, bez kterých se prostě malé děti nedokáží obejít. Zpestřením je ale to, že na ně budeme dva.

Beru si Jolanku do mé postele a tulím se k ní tak, aby si mohla pochutnat na své první snídani. Kojit své děti, to je pro mě zatím největší dar života, dar od Pána Boha. Větší dar mi dosud nikdo darovat nedokázal. Tomíku, promiň, ale ani Tvoje láska, ani naše milování se sání našich děťulátek nevyrovná. Je to zkrátka tak, a já nevím, jestli je to úplně v pořádku. Ten dokonalý stisk dětské pusinky mě uvádí do stavu blaženosti. Udělám všechno proto, abych si jej mohla užívat ještě celé měsíce, možná i roky. Vždyť Růženka se s radostí prisávala ještě nedávno, a to už měla na dortu tři svíčky! „Kéž nám zas nějaká zákeřná nemoc naši radost nepokazí, vid' Jolanko!“ Baruška se mého mlíčka kvůli hloupé chřipce musela příliš brzy vzdát. „Díky Jolanko! Díky Tobě je to zase moc krásné ráno.“

Cupity, cupity, to už budou bosé nožky Barušky. Je to šikulka. Zvládá už tolik sama s naprostou spolehlivostí. Zasloužila by si, abych si na ni dokázala udělat více času. Většinou sedává u knížek a podle obrázků si vypráví příběhy. Hraje si na čtenářku. Dnes ji zkusím něčím potěšit. Jolanka už má dost a asi už má i dost naducanou plínku. Tak rozjímání končí, jde se do maminkovského zaměstnání, celodenního, celonočního, ale nenahraditelně úžasného!

Miminko voňavé, jeho sestřičky napapané, tatínek nám spí. Už bych ho chtěla, ale přeji mu ten delší spánek po pěti hodně časných vstáváních. Chybí mi jeho otevřené oči. Už je hodně znám a stále se do nich ráda dívám. Těším se na jeho velké dlaně, které se mě určitě vícekrát dotknou. A chci si povídat s dospělákem! Ještě musím vydržet. Vydržím. Nevadí mi, že se holky rozbíhají a

přítom jim pusy štěbetají. Alespoň mi pomůžou tatínka vzbudit a mě nebude trápit nutkání, pohladit mu záda a dopomoci mu tak zpátky na svět. Ach jo, ani ty dětské hlásky nemají tu moc otevřít mu oči.

Ani nepřemýšlím, čím vyplníme den. On se tak nějak vyplní sám. Kolem deváté dostane Jolanka další dávku mlíčka, to aby nám v kočárku spokojeně spinkala, a my se vydáme ven. Prostě ven. Jedno jakým směrem. Děvčata jsou ještě malá na to, aby vnímala cíl a smysl jejich pravidelné vycházky. Stačí jim, že se mohou rozběhnout, povozit kočárek s panenkou, potrápít plastovou motorku... A když cestou potkáme hřiště s houpačkou nebo kolotočem, bude jen o rozptýlení navíc. Těším se na poklidnou přípravu oběda. Když jsem tu sama, nezbývá mi než několikrát odbíhat od práce a tu něco podat, tu pořešit šarvátku, tu utřít zadeček... Čas potom běží, děti už pociťují první příznaky hladu, začínají být nevrle a já poháním mixér do vyšších otáček. Dnes mi je Tomík zabaví a já si při vaření poslechnu i pár písniček. Pak přijde ta hodně vítaná část každého dne. Všechna drobotina zaleze do postýlek k polednímu odpočinku a my budeme mít s Tomíkem hodinku, možná i dvě pro sebe. Jenom sem tam zkontrolujeme kočárek na balkoně, jestli už nám Jolanka nezpívá. Dnes nebudu uklízet, ani žehlit, ani šít nové šatičky. Dnes se přitulím a nechám se hladit. Jsem žena, mám svého muže a ještě se mi zdá, že je to mezi námi láska. Ještě ano.

Odpoledne proběhne v podobné režii jako první půlka dne. Pravidelná vycházka, a jestli se s manželem dokážeme dohodnout na výši utracené a té ještě zbývající částky peněz pro tento měsíc, mohli bychom si dopřát výjimečnou kávu v cukrárně na náměstí. Ale to jenom, když se opravdu dohodneme. Peněz je neustále málo. Auto nemáme, za babičkou jezdíme na její útraty, nezbytné oblečení a boty pořizujeme většinou z darovaných peněz k našim narozeninám, potraviny nakupujeme jen ty nejlevnější, ale peněz se stále nedostává. Kdyby jen tenkrát Tomík neudělal tu lumpárnu, která nás tolik stála! Zbývá mi jenom to „kdyby“. Přes to všechno, přes tu jednoduchost života, který tu v tom malinkém, dvoupokojovém bytě všichni spolu žijeme, budeme večer s úsměvem koupat naše živé poklady a vymýšlet si pohádky na dobrou noc. Všechno funguje. Ne bez občasných poruch, ale funguje. Jsme s Tomíkem spolu a oba to tak chceme.

Nevěřím sama sobě. Tohle mi doopravdy stačilo? Chtěla bych to zpátky? Ano a ne. Stačilo a nechtěla.

Jsem už jinde a někdo jiný. Už nevěřím na žádná „až“! Až budou děti starší, až se budu moci vrátit do práce, až budeme mít dva příjmy namísto jednoho s rodičovskou almužnou, až budou děti samostatnější, schopnější, šikovnější, až budeme moci cestovat, neobracet každou korunu v dlani. Už na žádné „až“ nevěřím. Moje děti jsou dávno školou povinné. Zvládají své školácké životy naprosto s přehledem a bez potřebného dohledu, rodičovskou almužnu nahradilo výživné na Beatu, já poctivě pracuji.... Přesto mám neodolatelnou chuť utéct. A utíkám. Poslední týden jsem práci dala celé dny. Doslova. Vracím se, kdy už je z jídelního stolu pro daný den nenávratně sklizeno, a neváhám sednout ke stolu pracovnímu, abych se mohla v myšlenkách opět vrátit k lidem, které mám všechny ráda. Trávím nad přípravami mých kurzů hodiny a hodiny. A je mi tak dobře. Cítím se být sama sebou. Neřeším žádné spory. Nemusím přemýšlet nad tím, jestli volím vhodná slova, aby se vzduch neprosytil elektřinou, která vede jenom k dalším výbojům. To je totiž realita chvil, kdy se s mým mužem doma střetáváme. Snažím se, abychom se nepotkávali. Stále častěji komunikujeme přes mobil, tužku a kus papíru, nebo využíváme děti. A já to vítám. Před rokem ještě nepředstavitelná skutečnost, ale já nespěchám domů. Už vůbec nespěchám domů. Anežko zlatá, od té doby, co jsi mě tak náhle opustila, už nade mnou nikdo nedeždrží ochrannou ruku, nikdo nedohlíží na zdárný průběh našeho manželství. Nepomáhá mi postávat nad tvým hrobem a klást ti otázky, na které se mi už nikdy nedostane odpovědi. Chybíš mi! A já asi začínám dělat pořádné kopance. Asi. Anebo taky ne. Třeba to jsem konečně já. Vždyť se cítím o tolik lépe, když si své dny plním prací, plaváním, psaním, tím, co mě hodně baví oproti nekonečným, mnohdy zbytečným starostem o blaho všech členů mé rodiny. Co mě dříve dokázalo naplnit, to mě dnes nechává prázdnou. Ano, starám se. Nikdo nestrádá, nikdo nehladoví. Poctivě chystám snídaně, mažu svačtinové rohlíky, ráno vařím večeři, v mezičasech stíhám tu poklidit, tu vyprat. Žít jenom tím už ale nedokážu. Nesmírně mě naplňuje pocit, že dělám všechno pro to, abych porozuměla všem mým studentům, abych se naladila na jejich notu. Chci jim nabízet hodiny jazyka přesně tak, jak to potřebují. Chci, aby jim bylo při hodinách dobře. Nemyslím více na ně, než na vlastní ?

Bývá jedna jediná chvíle, kdy se cítím provinile. To když se vracím domů a moje poklady už jsou často v pyžamku. Najednou mě přepadne šílený pocit, že proběhl další den bez mé přímé spoluúčasti. Usednu na židli v dětském pokoji a snažím se vyzjistit, co a jak. Dozvím se, dozvím. Tedy určitě ne všechno, ale co jim v hlavičkách rotuje, s tím se mi dozajista svěří. Může to trvat půl hodinky, někdy o něco déle. A pak už chybí slova, vše jakoby už bylo vyřčeno. Děvčata se vrací ke